

THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH CÁC TRƯỜNG TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN PHƯỜNG RẠCH DỪA, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Nguyễn Thị Xuân Hồng

Trường Tiểu học Chí Linh, Phường Rạch Dừa, TP Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Giáo dục kỹ năng sống là một nội dung quan trọng trong định hướng đổi mới giáo dục theo Nghị quyết 29-NQ/TW và Chương trình Giáo dục phổ thông 2018, đặc biệt ở bậc tiểu học – cấp học nền tảng của hệ thống giáo dục phổ thông. Bài viết phân tích thực trạng giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, thành phố Hồ Chí Minh trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay, qua đó chỉ ra những hạn chế chủ yếu trong công tác quản lý, tổ chức và đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống tại nhà trường. Kết quả nghiên cứu góp phần làm rõ những vấn đề đặt ra từ thực tiễn, tạo cơ sở khoa học cho việc đề xuất các giải pháp quản lý phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục toàn diện học sinh.

Từ khóa: Giáo dục kỹ năng sống, học sinh tiểu học, đổi mới giáo dục, quản lý, tổ chức, đánh giá, giải pháp.

CURRENT STATUS OF LIFE SKILLS EDUCATION ACTIVITIES FOR STUDENTS IN PRIMARY SCHOOLS IN RACH DUA WARD, HO CHI MINH CITY

Abstract: Life skills education is an important content in the direction of educational innovation according to Resolution 29-NQ/TW and the 2018 General Education Program, especially at the primary level - the foundation level of the general education system. The article focuses on analyzing the current status of life skills education for primary school students in Rach Dua ward, Ho Chi Minh city in the context of current educational innovation, thereby pointing out the main limitations in the management, organization and evaluation of life skills education activities at schools. The research results contribute to clarifying practical issues, creating a scientific basis for proposing appropriate management solutions to improve the effectiveness of comprehensive student education.

Keywords: Life skills education, elementary school students, educational innovation, management, organization, evaluation, solutions

Nhận bài: 17/11/2025

Phản biện: 16/12/2025

Duyệt đăng: 20/12/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục theo tinh thần Nghị quyết số 29-NQ/TW và yêu cầu phát triển phẩm chất, năng lực người học, giáo dục kỹ năng sống ngày càng được khẳng định là một nội dung quan trọng trong giáo dục phổ thông. Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 xác định giáo dục kỹ năng sống là nội dung xuyên suốt các môn học và hoạt động giáo dục, đặc biệt có ý nghĩa đối với bậc tiểu học – cấp học nền tảng trong việc hình thành những phẩm chất và năng lực ban đầu cho học sinh. Thông qua các hoạt động giáo dục kỹ năng sống, học sinh được trang bị những kỹ năng cần thiết như tự nhận thức, giao tiếp, hợp tác, giải quyết vấn đề và thích ứng với các tình huống trong học tập và đời sống. Tuy nhiên, thực tiễn triển khai giáo dục kỹ năng sống tại các trường tiểu học hiện nay cho thấy vẫn còn tồn tại những hạn chế nhất định về nội dung, hình thức tổ chức và hiệu quả thực hiện. Trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh, hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học chưa được khảo sát và đánh giá một cách hệ thống, dẫn đến khó khăn trong việc đề xuất các giải pháp phù hợp. Xuất phát từ thực tế đó, bài báo

tập trung nghiên cứu thực trạng hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh, qua đó làm cơ sở khoa học cho việc đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức và quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống trong nhà trường tiểu học.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận về hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học

Giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học là một bộ phận quan trọng của giáo dục toàn diện, góp phần hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực người học theo định hướng Chương trình Giáo dục phổ thông 2018. Kỹ năng sống được hiểu là khả năng vận dụng kiến thức, thái độ và kinh nghiệm để giải quyết hiệu quả các tình huống trong học tập, sinh hoạt và giao tiếp xã hội. Đối với học sinh tiểu học, giáo dục kỹ năng sống tập trung vào các nhóm kỹ năng cơ bản như: kỹ năng nhận thức, kỹ năng xã hội, kỹ năng quản lý bản thân, kỹ năng giao tiếp – ứng xử học đường và kỹ năng phòng tránh nguy cơ, bảo vệ bản thân.

Hoạt động giáo dục kỹ năng sống trong nhà trường tiểu học được triển khai thông qua nhiều hình thức như tích hợp trong các môn học, hoạt động trải nghiệm, sinh hoạt lớp, sinh hoạt dưới cờ và các hoạt động ngoại khóa. Hiệu quả của hoạt động này phụ thuộc lớn vào sự thống nhất về nhận thức của các lực lượng giáo dục, sự phù hợp của mục tiêu và nội dung, phương pháp tổ chức, điều kiện đảm bảo, cũng như công tác kiểm tra, đánh giá.

Trong bối cảnh đổi mới giáo dục hiện nay, giáo dục kỹ năng sống không chỉ dừng lại ở việc truyền thụ kiến thức mà cần chú trọng tạo môi trường để học sinh được trải nghiệm, thực hành và hình thành thói quen ứng xử tích cực. Vì vậy, việc nghiên cứu thực trạng hoạt động giáo dục kỹ năng sống tại các trường tiểu học có ý nghĩa quan trọng, giúp nhận diện những kết quả đạt được, những hạn chế và nguyên nhân, làm cơ sở đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học.

2.2. Thực trạng nhận thức và thực hiện mục tiêu giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh

Kết quả khảo sát cho thấy nhận thức của các lực lượng giáo dục về vai trò của hoạt động giáo dục kỹ năng sống trong việc hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực học sinh tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh chưa thật sự đồng đều. Đội ngũ cán bộ quản lý có mức độ nhận thức cao nhất, với điểm trung bình đạt mức khá – cao, thể hiện sự thống nhất trong quan điểm coi giáo dục kỹ năng sống là nhiệm vụ quan trọng của nhà trường. Tuy nhiên, nhận thức của giáo viên chủ nhiệm, tổng phụ trách Đội và đặc biệt là phụ huynh học sinh còn phân hóa, vẫn tồn tại tỷ lệ đáng kể ý kiến đánh giá ở mức “bình thường” hoặc “ít cần thiết”. Thực trạng này phản ánh giáo dục kỹ năng sống chưa thực sự được xem là nhiệm vụ trọng tâm, có tính bắt buộc và xuyên suốt trong hoạt động giáo dục tiểu học.

Về thực hiện mục tiêu giáo dục kỹ năng sống, kết quả khảo sát cho thấy các mục tiêu như giúp học sinh hình thành năng lực tâm lý – xã hội, giải quyết vấn đề cuộc sống, điều chỉnh hành vi và ứng phó với các tình huống căng thẳng đã được triển khai trong thực tiễn nhà trường. Tuy nhiên, mức độ thực hiện chủ yếu dừng ở mức “đồng ý” và “phân vân”, phản ánh hiệu quả đạt được chưa thật sự rõ nét và bền vững. Một số mục tiêu quan trọng chưa tạo được sự chuyển biến mạnh mẽ trong nhận thức và hành vi của học sinh.

Những kết quả trên cho thấy, mặc dù mục tiêu giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh đã được xác định tương đối đầy đủ, song việc hiện thực hóa các mục tiêu này trong thực tiễn còn gặp nhiều khó khăn, đòi hỏi cần có sự điều chỉnh và tăng cường các biện pháp tổ chức và quản lý phù hợp.

2.3. Thực trạng nội dung và phương pháp giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh

Về nội dung giáo dục kỹ năng sống, kết quả khảo sát cho thấy các nhóm kỹ năng cơ bản đều được triển khai trong các trường tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, với mức độ đánh giá chủ yếu ở mức khá – tốt. Trong đó, nhóm kỹ năng nhận thức và nhóm kỹ năng xã hội được đánh giá cao nhất, thể hiện sự quan tâm của nhà trường trong việc giúp học sinh hiểu bản thân, giao tiếp và hợp tác với người khác. Ngược lại, nhóm kỹ năng phòng tránh nguy cơ và bảo vệ bản thân có điểm trung bình thấp hơn và độ phân tán ý kiến lớn, cho thấy nội dung này chưa được triển khai đồng đều và chưa đáp ứng đầy đủ yêu cầu thực tiễn.

Về phương pháp giáo dục kỹ năng sống, các phương pháp mang tính tích cực và trải nghiệm như hợp tác theo nhóm, dạy học dự án, giải quyết vấn đề và đóng vai được sử dụng khá thường xuyên và được đánh giá cao. Điều này cho thấy đội ngũ giáo viên đã có sự đổi mới trong cách tổ chức hoạt động, tạo điều kiện cho học sinh được tham gia và trải nghiệm. Tuy nhiên, một số phương pháp đòi hỏi năng lực tổ chức cao như nghiên cứu tình huống và động não tuy đã được triển khai nhưng mức độ chưa đồng đều giữa các trường và các lớp học.

Nhìn chung, nội dung và phương pháp giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh đã có những chuyển biến tích cực, song vẫn cần được điều chỉnh theo hướng cân đối giữa các nhóm kỹ năng và nâng cao tính hiệu quả, thực chất trong tổ chức hoạt động.

2.4. Thực trạng hình thức tổ chức và điều kiện đảm bảo hoạt động giáo dục kỹ năng sống tại các trường tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh

Các hình thức tổ chức giáo dục kỹ năng sống tại các trường tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa chủ yếu được triển khai thông qua tích hợp

trong các môn học, sinh hoạt lớp, sinh hoạt dưới cờ và hoạt động ngoại khóa. Trong đó, hình thức tích hợp trong môn học được đánh giá cao nhất, phản ánh sự phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường. Tuy nhiên, các hoạt động ngoại khóa và trải nghiệm sáng tạo còn được tổ chức chưa thường xuyên, chủ yếu do hạn chế về thời gian, kinh phí và điều kiện tổ chức.

Về phương tiện và điều kiện đảm bảo, các trường tiểu học đã quan tâm đầu tư cơ sở vật chất, xây dựng kế hoạch và tổ chức các phong trào thi đua, khen thưởng. Tuy nhiên, môi trường học tập và cảnh quan lớp học chưa thật sự được chú trọng đồng bộ; một số điều kiện hỗ trợ cho hoạt động giáo dục kỹ năng sống còn mang tính hình thức. Bên cạnh đó, sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và các lực lượng xã hội trong giáo dục kỹ năng sống tuy đã được triển khai nhưng chưa thường xuyên và chưa thực sự hiệu quả, ảnh hưởng đến tính bền vững của hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học.

2.5. Đánh giá chung về thực trạng hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh

Từ kết quả nghiên cứu thực trạng cho thấy, hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh các trường tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh đã được quan tâm triển khai và đạt được những kết quả bước đầu. Nội dung và phương pháp giáo dục từng bước được đổi mới, một số hình thức tổ chức mang lại hiệu quả tích cực, góp phần hỗ trợ học sinh hình thành các kỹ năng cần thiết trong học tập và cuộc sống.

Tuy nhiên, hoạt động giáo dục kỹ năng sống vẫn còn tồn tại những hạn chế như nhận thức chưa đồng đều giữa các lực lượng giáo dục, nội dung triển khai chưa cân đối giữa các nhóm kỹ năng, hình thức tổ chức còn thiên về tích hợp trong lớp học, công tác kiểm tra, đánh giá và phối hợp lực lượng chưa thật sự hiệu quả. Những hạn chế này đặt ra yêu cầu cần tiếp tục nghiên cứu và đề xuất các giải pháp quản lý đồng bộ nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học trong thời gian tới.

III. KẾT LUẬN

Giáo dục kỹ năng sống cho học sinh tiểu học là yêu cầu tất yếu trong bối cảnh đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục hiện nay, nhằm góp phần hình thành và phát triển phẩm chất, năng lực cho học sinh ngay từ cấp học nền tảng. Kết quả nghiên cứu cho thấy, mặc dù các trường tiểu học trên địa bàn phường Rạch Dừa, Thành phố Hồ Chí Minh đã quan tâm triển khai giáo dục kỹ năng sống thông qua nhiều hình thức khác nhau, song công tác quản lý hoạt động này vẫn còn bộc lộ không ít hạn chế trong lập kế hoạch, tổ chức thực hiện, chỉ đạo và kiểm tra, đánh giá. Những hạn chế này chịu tác động đồng thời của các yếu tố khách quan và chủ quan, đặc biệt là năng lực quản lý của hiệu trưởng, nhận thức của đội ngũ giáo viên và sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và xã hội. Trên cơ sở phân tích thực trạng, bài báo khẳng định sự cần thiết phải đổi mới và nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống ở trường tiểu học, làm tiền đề cho việc đề xuất các giải pháp phù hợp trong giai đoạn tiếp theo, góp phần nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện học sinh.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*.
- Bộ Giáo dục và Đào tạo (2014). *Thông tư số 04/2014/TT-BGDĐT về quy định quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống và hoạt động giáo dục ngoài giờ chính khóa*.
- Nguyễn Thanh Bình (2009). *Giáo trình chuyên đề giáo dục kỹ năng sống*. NXB Đại học Sư phạm.
- Nguyễn Thị Mỹ Lộc, Đinh Thị Kim Thoa và Đặng Hoàng Minh (2011). *Giáo dục giá trị sống và kỹ năng sống cho học sinh trường tiểu học (Tài liệu dành cho giáo viên tiểu học)*. Hà Nội: NXB Đại học Quốc gia.
- Trần Kiểm (1997). *Quản lý giáo dục và quản lý trường học*. Viện Khoa học và Giáo dục.
- Viện nghiên cứu phát triển giáo dục (2002). *Chiến lược phát triển giáo dục trong thế kỷ XXI – Kinh nghiệm của các quốc gia*. NXB Chính trị quốc gia